

Banca Națională
a Moldovei

RAPORTUL PRIVIND REZULTATELE MONITORIZĂRII (OVERSIGHT) INFRASTRUCTURII PIEȚEI FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Trimestrul I 2020

CUPRINS

Lista abrevierilor.....	3
Sumar	4
Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM.....	5
Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică.....	7
2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare	7
2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare	13
Capitolul 3. Instrumentele de plată.....	16
3.1. Cardurile de plată	16
3.2. Transferul de credit	27
3.3. Debitarea directă	28
Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță.....	29
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice.....	32

Lista abrevierilor

BNM	Banca Națională a Moldovei
CBN	Certificate ale Băncii Naționale a Moldovei
CNP	Card not present
OS	Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii
OSF	Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii
RM	Republica Moldova
SADD	Sistem automatizat de deservire la distanță
SAPI	Sistemul automatizat de plăți interbancare
SDCU	Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare
Sistemul CDN	Sistemul de compensare cu decontare pe bază netă
Sistemul DBTR	Sistemul de decontare pe bază brută în timp real
SPCP	Sistem de plăți cu carduri de plată
SRB	Sistem de remitere de bani
TC	Transfer de credit
Tranzacții OTC	Tranzacții Over The Counter
Tranzacții BVM	Tranzacții la Bursa de Valori a Moldovei
VMC	Valori mobiliare corporative
VMS	Valori mobiliare de stat

Sumar

Raportul privind rezultatele monitorizării (oversight) infrastructurii pieței financiare reprezintă o analiză a indicatorilor sistemelor de plăți și a instrumentelor de plată fără numerar, a tendințelor înregistrate pe parcursul **trimestrului I al anului 2020**, precum și a perspectivelor de evoluție a acestora.

În calitate de administrator al **SAPI**, pe parcursul trimestrului de referință, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem, parametrii funcționali și tehnici ai SAPI în scopul asigurării funcționării stabile și eficiente a acestuia. Disponibilitatea sistemului a constituit 99,9 la sută, iar incidente majore în măsură să afecteze activitatea participanților și procesele critice ale SAPI nu au fost înregistrate.

Totodată, în legătură cu situația epidemiologică cauzată de COVID-19, SAPI funcționează din 18 martie 2020 conform unui program de lucru redus.

Operațiunile de decontare în **sistemul DCU** s-au derulat în perioada de referință în condiții de siguranță, eficiență și în timp util, fiind înregistrat un singur caz de incident pe parcursul trimestrului, acesta însă nu a afectat continuitatea sistemului.

Pe parcursul trimestrului I 2020, **indicatorii activității cu carduri de plată** și-au menținut tendința de creștere, numărul cardurilor aflate în circulație majorându-se cu 6,7 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent, iar numărul plăților fără numerar efectuate cu cardurile emise în țară și-a menținut trendul de creștere, cu 38,3 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Conform datelor pentru trimestrul de referință, **83,8 la sută** din număr și **84,7 la sută** din valoarea operațiunilor de **transfer de credit** au fost inițiate în format electronic **prin intermediul SADD**, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Debitarea directă rămâne a fi un instrument mai puțin utilizat pe teritoriul RM. La finele trimestrului I al anului curent, acest instrument a fost utilizat de către 9,7 mii plătitori. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, iar în majoritatea cazurilor este vorba de plata serviciilor comunale.

Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD) devin tot mai populare în rândul utilizatorilor, astfel se constată o majorare a numărului deținătorilor SADD la finele trimestrului I 2020 comparativ cu perioada similară a anului precedent, care se datorează, în special, creșterii considerabile a utilizatorilor sistemelor de tip mobile-payments. **Numărul deținătorilor activi**¹ a consemnat o tendință de creștere de 83,5 la sută, ceea ce se explică prin creșterea necesității de a utiliza SADD pentru efectuarea plăților de la distanță, în special, în contextul situației epidemiologice din țară declanșate de pandemia COVID-19.

În luna martie 2020, valoarea **remiterilor de bani** recepționate de către persoanele fizice a scăzut cu 12,0 la sută față de luna martie 2019, din cauza situației epidemiologice în multe țări relevante.

---

¹ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM

Infrastructurile pieței financiare (IPF) joacă un rol important în vederea asigurării stabilității sistemului financiar. Serviciile furnizate de către IPF sunt critice întrucât orice defecțiune a acestora poate afecta implementarea politicii monetare, precum și promovarea încrederii publicului în efectuarea plăților fără numerar. Ținând cont de rolul central în cadrul unei economii, IPF sunt supuse unor practici riguroase de gestiune a riscurilor și trebuie să fie rezistente la stres.

Banca Națională a Moldovei deține mandatul legal de a exercita funcția de supraveghere (oversight), acesta fiind expres stipulat în *Legea nr. 548/1995* și *Legea nr. 114/2012*. Astfel, conform art. 5 lit. f) din *Legea nr. 548/1995*, **BNM supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora.**

Această atribuție este realizată în corespundere cu cele mai bune practici internaționale, precum și cu recomandările, principiile, standardele din acest domeniu emise de Banca Reglementelor Internaționale, Banca Centrală Europeană, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială etc.

Politica de supraveghere a sistemului de plăți în Republica Moldova, aprobată prin HCE al BNM nr. 299 din 27.10.2016, dezvoltă modalitatea de organizare a supravegherii sistemelor de plăți și nominalizează sistemele de plăți din RM care sunt supuse supravegherii de către BNM (a se vedea Figura 2).

Figura 1. Lista sistemelor de plăți din RM supuse supravegherii de către BNM la finele trimestrului I 2020:

1. Sisteme de plăți

- Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI)

2. Sistemele de compensări și decontări ale valorilor mobiliare

- Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (SDCU)

3. Instrumentele de plată

- Cardurile de plată
- Transferurile de credit
- Debitările directe

4. Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD)

5. Remiterile de bani

În baza informației obținute în cadrul monitorizării zilnice/lunare/trimestriale, Banca Națională efectuează evaluarea periodică a conformării sistemelor de plăți și decontări la cerințele expuse în actele normative și/sau la standardele internaționale aplicabile.

Standardele internaționale care se aplică la evaluarea periodică a SAPI (și evaluarea ulterioară a DCU) sunt *Principiile aferente infrastructurilor pieței financiare*, emise de Banca Reglementelor Internaționale (BIS) și Organizația Internațională a Comisiilor Valorilor Mobiliare (IOSCO).

La exercitarea funcției de supraveghere a instrumentelor de plată fără numerar și a sistemelor automatizate de deservire la distanță (SADD), Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:

- ① | **Colectează date** privind siguranța și eficiența utilizării instrumentelor de plată fără numerar și a SADD. Datele folosite în scopul supravegherii sunt din rapoartele prezentate de către prestatorii de servicii de plată (în continuare - PSP), din informațiile obținute în cadrul controalelor pe teren, precum și din sursele de informare în masă (internet, presa scrisă etc.);
- ② | **Monitorizează apariția noilor tehnologii în domeniu.** Evoluțiile înregistrate în domeniul tehnologiilor informaționale influențează în mod direct caracteristicile serviciilor de plată și implicit nivelul de siguranță și eficiență al instrumentelor de plată fără numerar, al SADD. Valorificarea acestor evoluții presupune consolidarea supravegherii și adaptarea continuă la riscurile generate de apariția noilor metode de plată;
- ③ | **Analizează și determină indicatorii de eficiență și siguranță** privind instrumentele de plată, în baza informației și a datelor obținute de la PSP, precum și ca urmare a cercetărilor proprii în vederea identificării situației actuale și a evoluțiilor recente în utilizarea instrumentelor de plată fără numerar/SADD, precum și a măsurilor ce pot fi întreprinse pentru îmbunătățirea valorii indicatorilor menționați;
- ④ | **Întreprinde măsurile relevante.** În cazul constatării abaterilor la indicatorii aferenți siguranței și eficienței instrumentelor de plată/SADD, Banca Națională intervine prin ajustarea cadrului normativ, formularea de recomandări sau întreprinderea altor măsuri potrivite pentru sporirea solidității acestora.

În ceea ce privește evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani, aceasta este efectuată în baza *Principiilor generale pentru serviciile de remiteri internaționale*, emise de BIS și Banca Mondială.

Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică

Sistemele, o întrerupere în activitatea cărora ar putea periclita siguranța și stabilitatea sistemului de plăți și/sau a piețelor financiare, sunt considerate a fi de importanță sistemică. Dintre sistemele ce cad sub incidența supravegherii realizate de BNM, conform atribuțiilor sale, au fost desemnate două sisteme de importanță sistemică.

Sistemele de importanță sistemică care cad sub supravegherea BNM:

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI)	<ul style="list-style-type: none"> · sistem prin intermediul căruia sunt efectuate în mod automatizat plățile în lei moldovenești ale/prin intermediul participanților pe teritoriul Republicii Moldova.
Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare	<ul style="list-style-type: none"> · sistem de decontare al valorilor mobiliare, aflat în administrarea „DEPOZITARULUI CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” S.A.

2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare

SAPI este operațional din anul 2006 și este administrat de Banca Națională a Moldovei. SAPI este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (sistemul **DBTR**) și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (sistemul **CDN**). Sistemul DBTR este destinat prelucrării plăților urgente și de mare valoare, iar sistemul CDN este destinat procesării plăților de mică valoare.

În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul trimestrului I al anului curent, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem și capacitatea acestora de a reacționa în situații de incident.

La sfârșitul primului trimestru al anului 2020, în SAPI erau înregistrați **17 participanți**:

-
- Banca Națională a Moldovei;
  - 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
  - Centrul de casă și decontări din or. Tiraspol;
  - Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, inclusiv în calitate de participant mandatat;
  - Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
  - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.
-

Pe parcursul trimestrului I 2020, în SAPI au fost procesate un volum de **3,0 mil. plăți** în valoare de **269,4 mld. lei**, înregistrând o diminuare față de perioada similară a anului precedent de 2,8% și, respectiv, 6,6%.

Tabelul 1. Tranzacții procesate prin intermediul SAPI

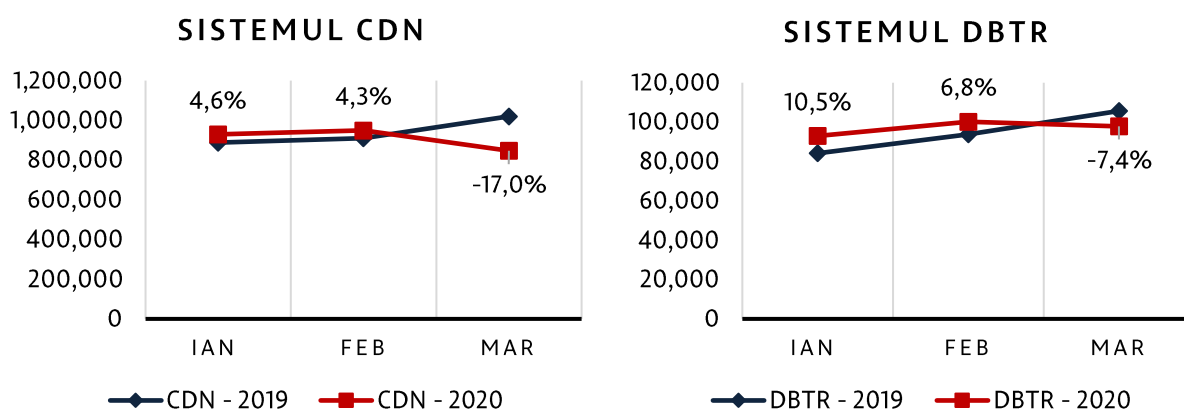
Plăți trimestrul I 2020	Număr	Valoare
DBTR	290 970	255 372 211 606
<i>Retail*</i>	285 480	67 547 966 060
<i>Non-retail*</i>	5 490	187 824 245 546
CDN	2 724 637	14 047 057 197
Total plăți	3 015 607	269 419 268 804
Medii zilnice		
DBTR	3,2 mii	2,8 mld.
<i>Retail</i>	3,1 mii	742,3 mil.
<i>Non-retail</i>	60	2,1 mld.
CDN	29,9 mii	154,4 mil.
Valoarea medie a tranzacției		
DBTR	877,7 mii	
<i>Retail</i>	236,6 mii	
<i>Non-retail</i>	34,2 mil.	
CDN	5,2 mii	

*tranzacții retail - transferuri inițiate de către participanți în numele clienților (transferuri ordinare, transferuri aferente plăților bugetare, percepere incontestabilă care se referă/nu se referă la bugetul public național, debitare directă aferentă serviciilor guvernamentale, alte transferuri);

*tranzacții non-retail - transferuri inițiate de către participanți în nume și pe cont propriu (operațiuni de eliberare a numerarului, operațiuni cu valori mobiliare pe piața secundară, operațiuni cu valori mobiliare și de politică monetară, transferuri de credit ordinare interbancare, transferuri privind depozitele "overnight", alte transferuri)

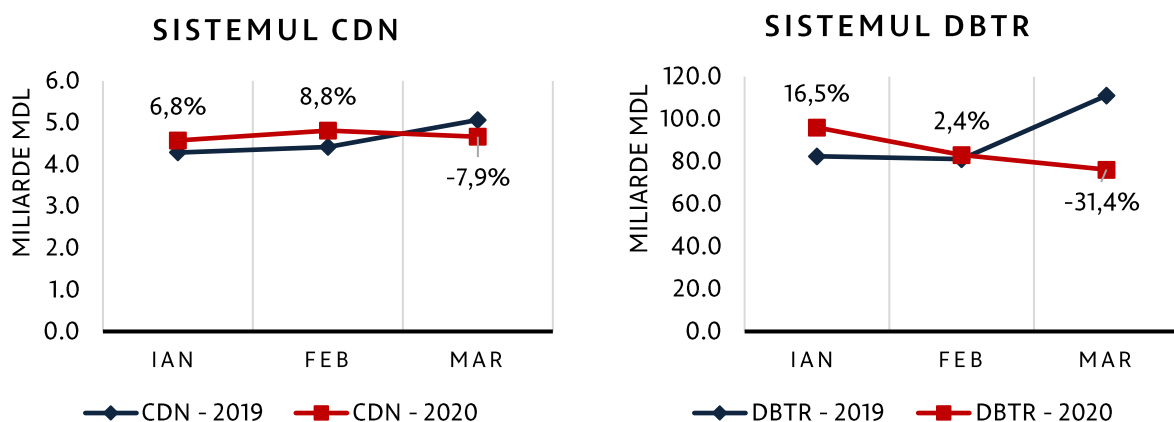
Diagrama 1. Evoluția plăților procesate în sistemul CDN și sistemul DBTR

În funcție de număr

În funcție de valoare

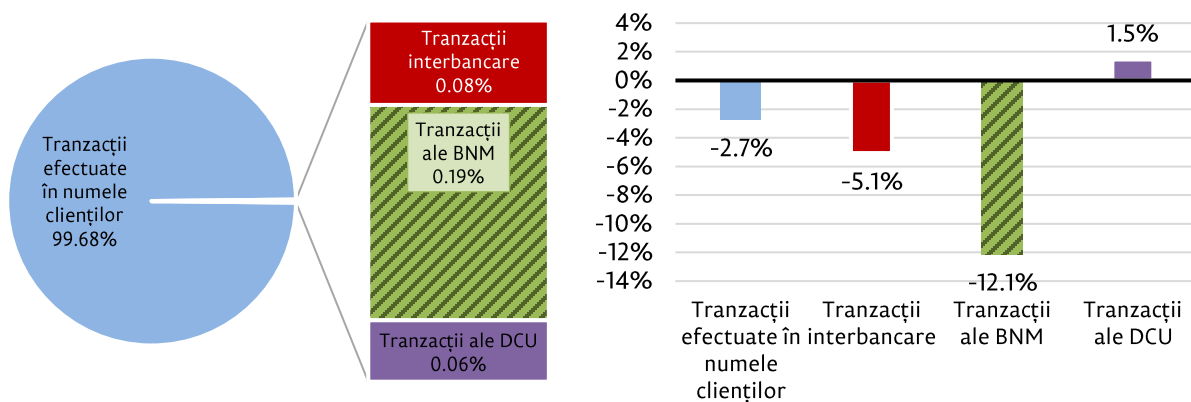

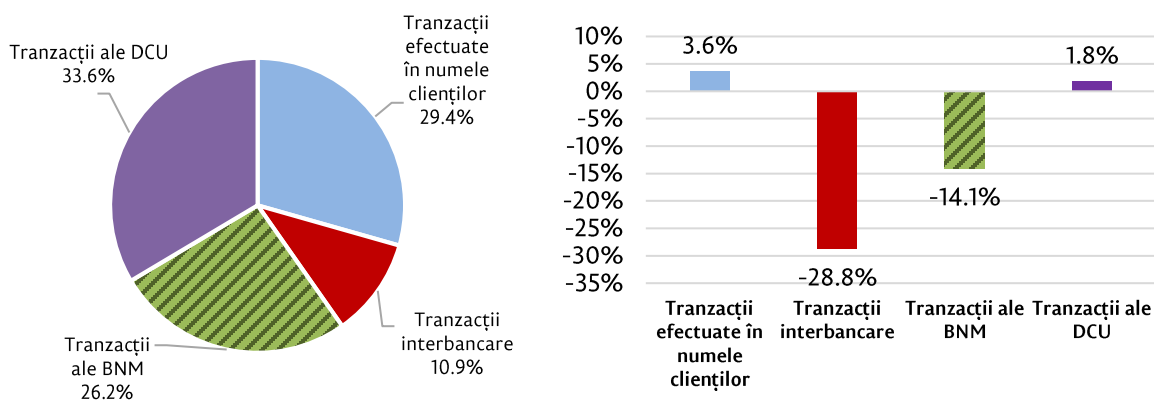
Numărul și valoarea operațiunilor au avut un trend negativ în luna martie 2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, atât în sistemul CDN cât și DBTR.

Diagrama 2. Tranzacțiile procesate în SAPI în trimestrul I 2020, în funcție de tipurile de plăți și dinamica înregistrată față de trimestrul I 2019

În funcție de numărul operațiunilor

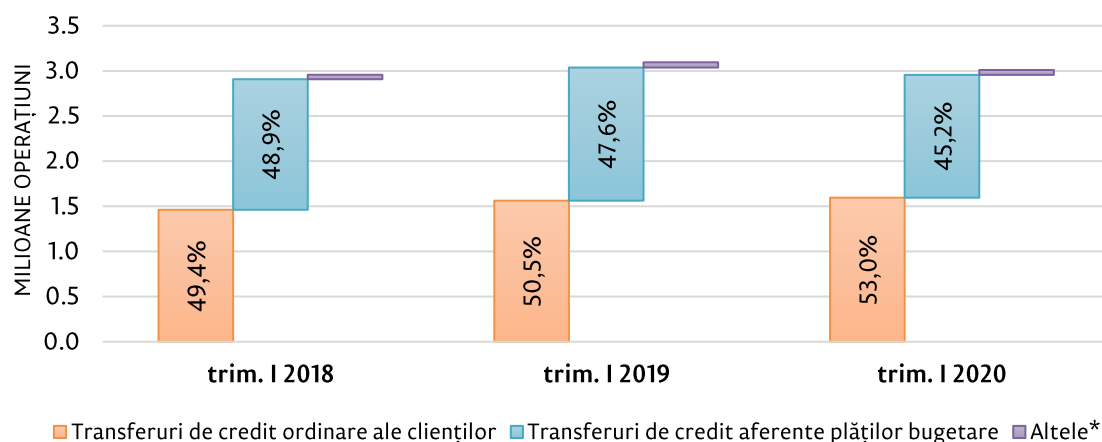

În funcție de valoarea operațiunilor

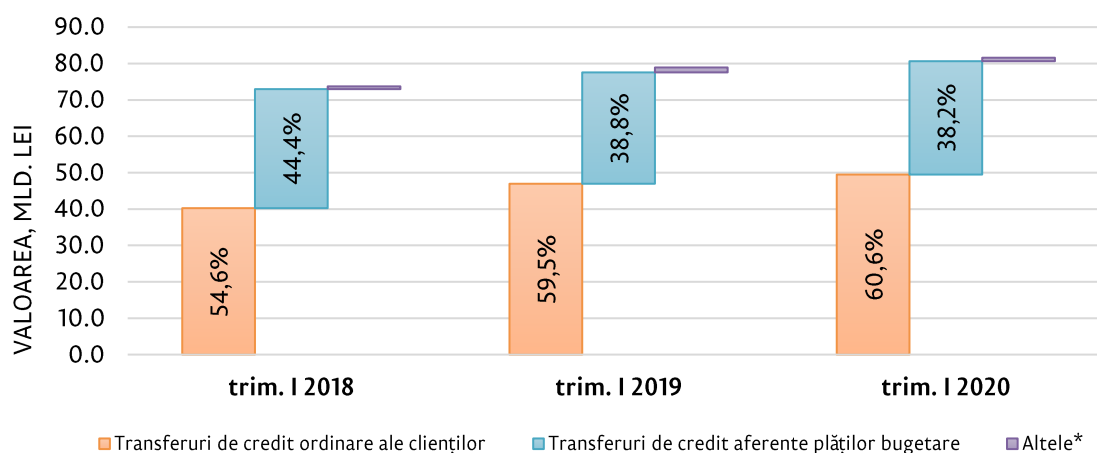

Transferurile inițiate de către participanți în numele clienților constituie **99,7 la sută** din numărul plăților efectuate prin SAPI și doar **33,6 la sută** din valoarea totală a transferurilor efectuate în SAPI în trimestrul I 2020.

Diagrama 3. Structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților în SAPI în funcție de numărul tranzacțiilor

În funcție de valoarea tranzacțiilor

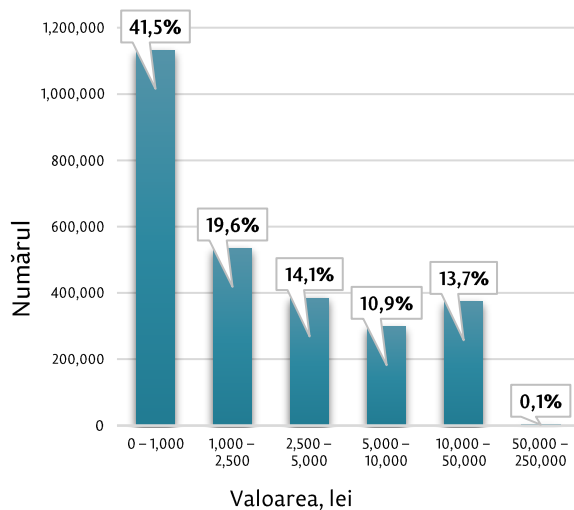

*Altele - Restituirea sumei în mod eronat, Achitarea serviciilor prestate de BNM în cadrul SAPI, Perceperea incontestabilă (care nu se referă la plățile în bugetul public național), Perceperea incontestabilă (care se referă la plățile în bugetul public național), Transferuri programate, Debitarea directă aferentă Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice).

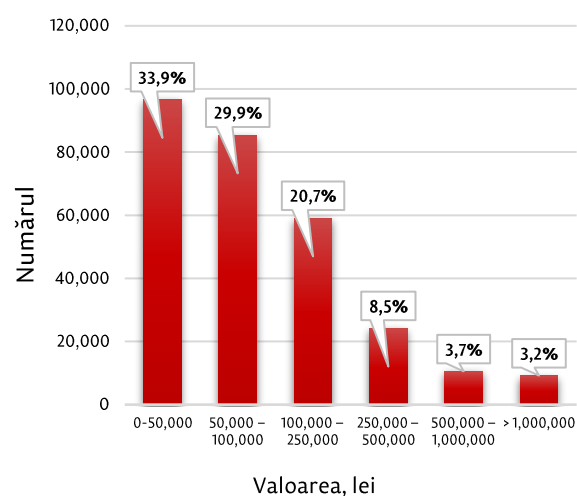
Conform tendinței înregistrate în ultimii 3 ani, în structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților se constată o majorare treptată a transferurilor de credit ordinare atât ca număr cât și ca valoare absolută, comparativ cu transferurile de credit aferent plăților bugetare, ceea ce ilustrează o activizare a relațiilor comerciale în economia reală comparativ cu cele între contribuabili și stat.

Diagrama 4. Distribuția numărului de plăți în SAPI, în funcție de valoarea tranzacției, trimestrul I, 2020

Sistemul CDN

Sistemul DBTR

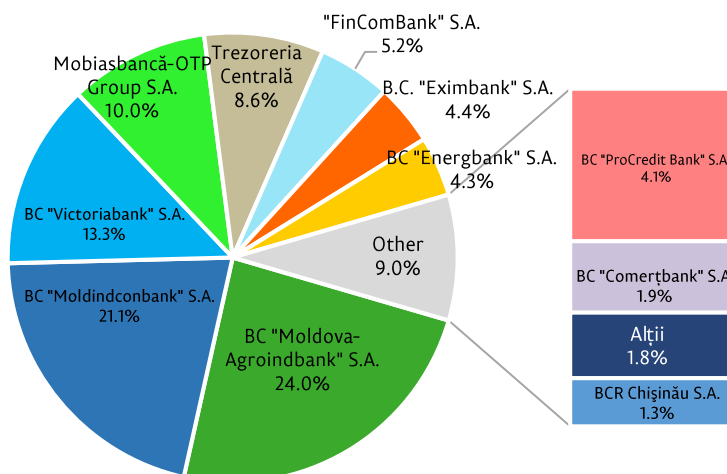

Pe parcursul trimestrului I 2020, **disponibilitatea** medie a sistemului pentru participanți a constituit **99,9 la sută**, ceea ce ilustrează ponderea în care participanții la SAPI au avut capacitatea de a utiliza sistemul pe durata programului de funcționare.

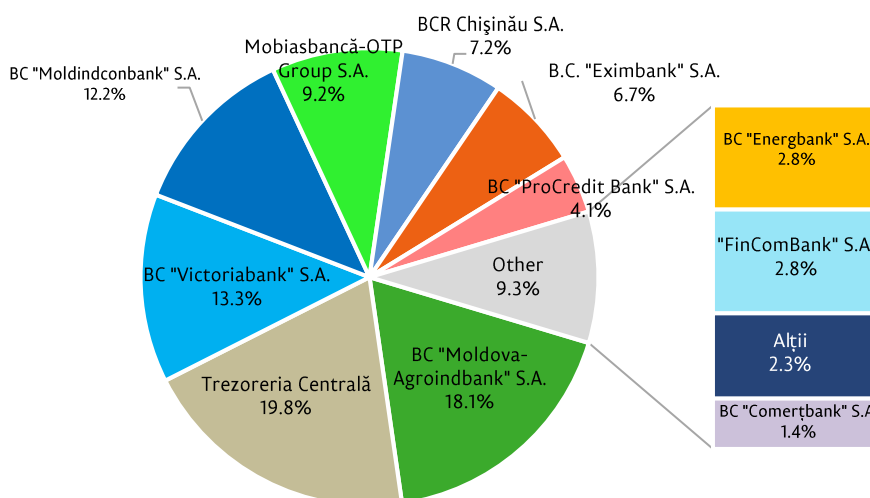
Totodată, în legătură cu situația epidemiologică din țară cauzată de COVID-19, SAPI funcționează din 18 martie 2020 conform unui program de lucru redus.

Diagrama 5. Numărul și valoarea documentelor inițiate de către participanți în numele clienților

**Ponderea participanților în SAPI,
după numărul plăților, trim. I 2020**

**Ponderea participanților în SAPI,
după valoarea plăților, trim. I 2020**

*Datele nu includ transferurile inițiate de BNM și DCU

Rata de concentrare (calculată ca sumă a celor mai mari cinci cote individuale de participare din perspectiva ordinelor de plată decontate) a constituit 77,0 la sută ca număr de plăți decontate și 72,6 la sută ca valoare.

2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Sistemul DCU este operațional din 31 iulie 2018 și este administrat de către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

La finele trimestrului I 2020, în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **20 de participanți**, dintre care:

-
- Banca Națională a Moldovei;
  - 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
  - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;
  - 7 societăți de investiții nebankare.
-

Totodată, la sfârșitul trimestrului I 2020 în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **83 de emitenți**:

-
- Banca Națională a Moldovei;
  - Ministerul Finanțelor;
  - 81 societăți pe acțiuni.
-

Servicii de înregistrare a valorilor mobiliare prestate de DCU

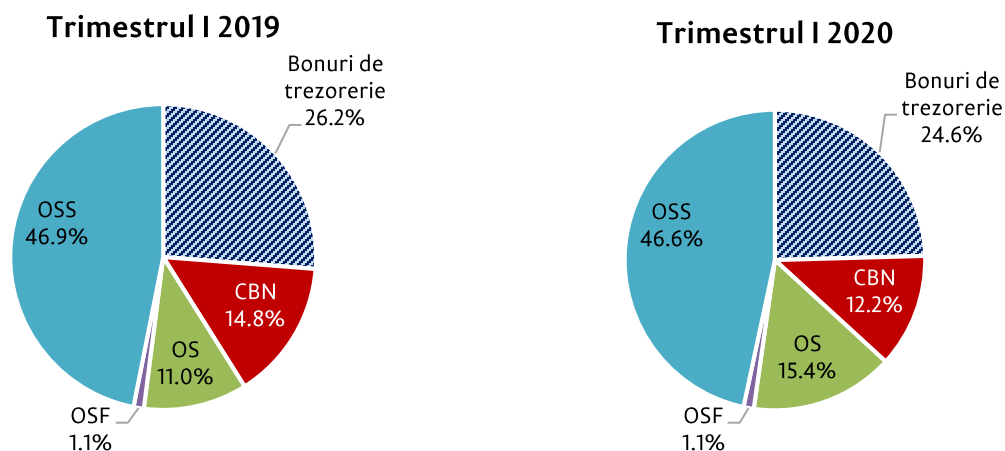
La finele trimestrului I 2020, în sistemul DCU erau înregistrate 245,16 mil. valori mobiliare de tip VMS și CBN la valoarea nominală de 27,6 mld. lei.

Tabelul 2. Evoluția valorilor mobiliare de tip VMS și CBN, la valoarea nominală

Tipul valorilor mobiliare	Tr. I 2020 (lei)	Tr. I 2019 (lei)	Evoluția în dinamică
Bonuri de trezorerie	6 767 576 000	7 321 551 900	▼ -7,6%
Certificatele Băncii Naționale (CBN)	3 375 000 000	4 136 000 000	▼ -18,4%
Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii (OS)	4 254 495 800	3 059 919 400	▲ 39,0%
Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii (OSF)	304 772 700	304 669 900	▲ 0,0%
Obligațiuni de stat - convertirea datoriei statului față de BNM (OSS)	12 851 200 000	13 081 200 000	▼ -1,8%
TOTAL	27 553 044 500	27 903 341 200	▼ -1,3%

Structura instrumentelor financiare înregistrate în funcție de tipul acestora este prezentată în Diagrama 6.

Diagrama 6. Structura instrumentelor înregistrate în SDCU de tip VMS și CBN, în funcție de valoarea nominală

Totodată, la finele trimestrului I 2020, în sistemului DCU erau înregistrate **290,6 mil. valori mobiliare corporative (VMC)**, dintre care 288,7 mil. acțiuni ordinare și 1,9 mil. acțiuni preferențiale. Valoarea totală a VMC a constituit pentru perioada de referință 5,6 mld. lei, dintre care 99,9 la sută din valoarea totală a VMC reprezentau *acțiunile ordinare*.

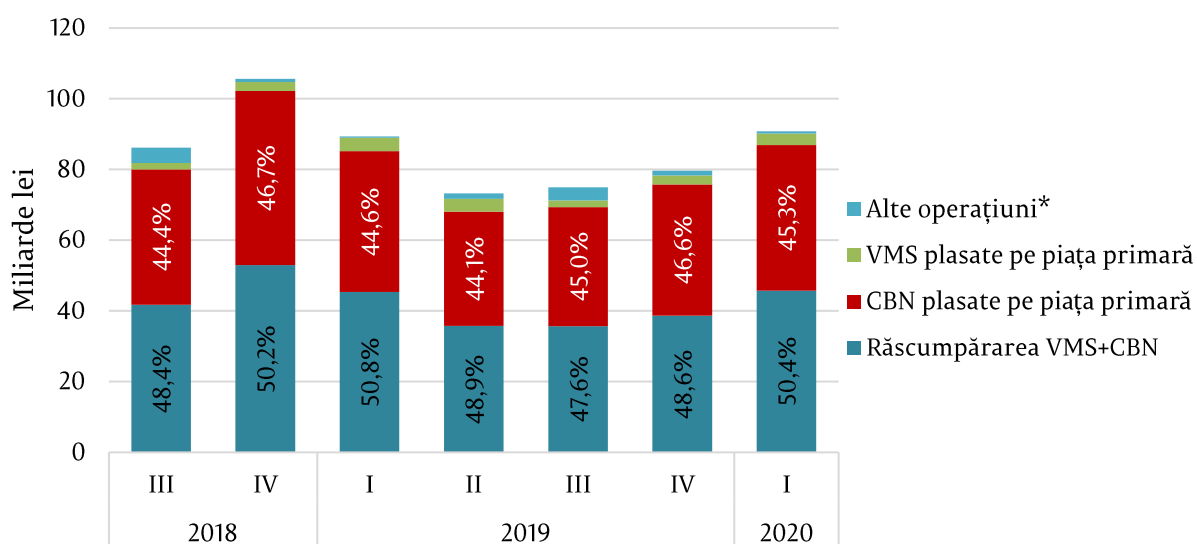
Servicii de decontare prestate de DCU

Pe parcursul trimestrului I 2020, în sistemul DCU au fost decontate 1 856 ordine de transfer în valoare de 90,8 mld. lei, în creștere cu 13,4 la sută și, respectiv, 1,6 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Tabelul 3. Numărul ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

Tip operațiune	Trimestrul I 2020	Trimestrul I 2019	Evoluția în dinamică
Răscumpărarea VMS+CBN	542	518	▲ 4,6%
VMS plasate pe piața primară	504	568	▼ -11,3%
Plata cupoanelor la OS	396	354	▲ 11,9%
CBN plasate pe piața primară	134	121	▲ 10,7%
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	125		-
Tranzacții BVM	85		-
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară	64	67	▼ -4,5%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	4	3	▲ 33,3%
Credite overnight	2		-
TOTAL	1 856	1 631	▲ 13,8%

Diagrama 7. Structura valorii operațiunilor decontate prin sistemul DCU

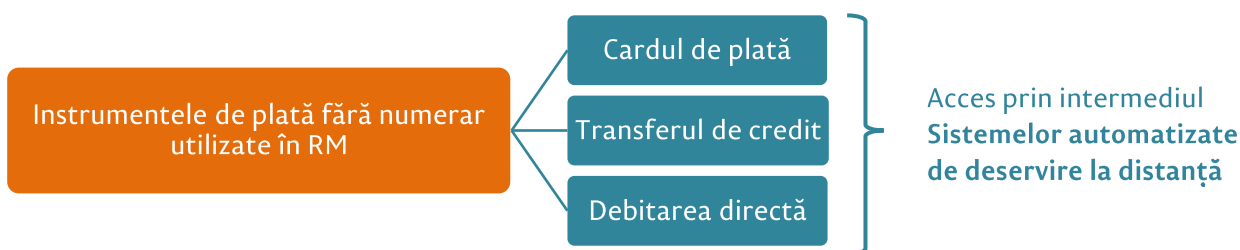
*Credite overnight, plata cupoanelor la OS, vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară, rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility), tranzacții BVM, tranzacții OTC (efectuate de DCU).

Tabelul 4. Valoarea ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

Tip operațiune	Trimestrul I 2020	Trimestrul I 2019	Evoluția în dinamică
Răscumpărarea VMS+CBN	45 764 176 200	45 370 977 700	▲ 0,9%
CBN plasate pe piața primară	41 136 465 000	39 829 195 000	▲ 3,3%
VMS plasate pe piața primară	3 277 387 100	3 767 998 700	▼ -13,0%
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară*	314 758 800	247 583 100	▲ 27,1%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	136 690 600	146 750 000	▼ -6,9%
Credite overnight	90 027 740		▲ -
Plata cupoanelor la OS	70 521 791	35 174 771	▲ 100,5%
Tranzacții BVM	30 698 593		▲ -
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	4 148 912		▲ -
TOTAL	90 824 874 736	89 397 679 271	▲ 1,6%

Pe parcursul primului trimestru al anului 2020, în sistemul DCU a fost înregistrat un singur incident, care însă nu a afectat continuitatea sistemului DCU.

Capitolul 3. Instrumentele de plată

3.1. Cardurile de plată

Tabelul 5. Tendințele generale ale pieței cardurilor de plată emise în RM, în funcție de principalele caracteristici

Denumirea articolului	Trimestrul I 2020		Trimestrul I 2019		Evoluția în dinamică 2020 / 2019	
	număr unit.	structura %	număr unit.	structura %	%	
Numărul de carduri aflate în circulație la sfârșitul perioadei analizate - total	2 047 832	100%	1 919 370	100%	▲	6,7%
a) emise în cadrul sistemului:						
card emis sub mărcile SPCP "Visa International"	1 091 744	53,3%	945 476	49,3%	▲	15,5%
card emis sub mărcile SPCP "MasterCard WorldWide"	951 218	46,5%	968 671	50,5%	▼	-1,8%
card emis sub mărcile SPCP „American Express”	4 870	0,2%	5 223	0,3%	▼	-6,8%
b) după proveniența mijloacelor:						
card de debit	2 001 704	97,7%	1 874 903	97,7%	▲	6,8%
card de credit	46 128	2,3%	44 467	2,3%	▲	3,7%
c) pe caracteristica „condițiile emiterii”						
card personalizat, emis în baza proiectelor salariale	978 188	47,8%	986 020	51,4%	▼	-0,8%
card personalizat, emis în baza proiectelor sociale	402 218	19,6%	370 302	19,3%	▲	8,6%
card personalizat, emis în condiții generale	622 176	30,4%	537 703	28,0%	▲	15,7%
card personificat*	45 250	2,2%	25 345	1,3%	▲	78,5%
card preplătit	0	0,0%	0	0,0%		0,0%
d) pe tipul soluției tehnice						
card de proximitate (contactless)	1 495 575	73,0%	1 045 799	54,5%	▲	43,0%
card hibrid	543 861	26,6%	857 607	44,7%	▼	-36,6%
card cu bandă magnetică	6 048	0,3%	12 863	0,7%	▼	-53,0%
card virtual	2 348	0,1%	3 101	0,2%	▼	-24,3%
e) după tipul deținătorului						
card personal	2 033 117	99,3%	1 908 161	99,4%	▲	6,5%
card business	14 715	0,7%	11 209	0,6%	▲	31,3%
f) după gradul de utilizare						
card activ **	1 235 470	60,3%	1 142 593	59,5%	▲	8,1%
inclusiv: salarial	630 245	64,4%	618 745	62,8%	▲	1,9%
inclusiv: social	299 413	74,4%	268 373	72,5%	▲	11,6%
inclusiv: general	286 335	46,0%	243 149	45,2%	▲	17,8%
inclusiv: personificat	19 477	43,0%	12 326	48,6%	▲	58,0%
card inactiv	812 362	39,7%	776 777	40,5%	▲	4,6%

* card personificat - card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care nu este tipărită/embosată informația despre client.

** card activ - card de plată prin care s-a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru.

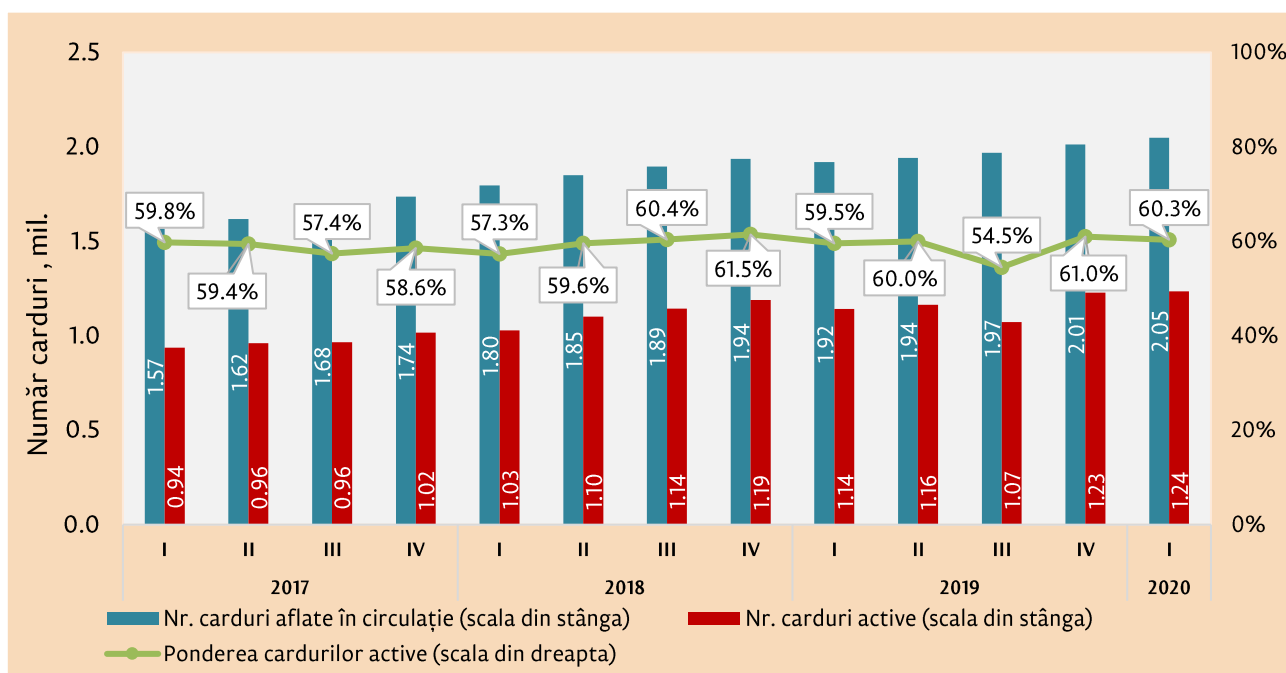

După soluția tehnică, cardurile de proximitate au constituit 95,0 la sută din numărul cardurilor emise pe parcursul trimestrului I și 73,0 la sută din ponderea totală a cardurilor deținute.

În ultimii cinci ani, numărul cardurilor de proximitate s-a majorat de aproximativ 9 ori, ceea ce a contribuit la înlocuirea treptată a cardurilor hibride care, la rândul lor, au substituit anterior cardurile cu bandă magnetică.

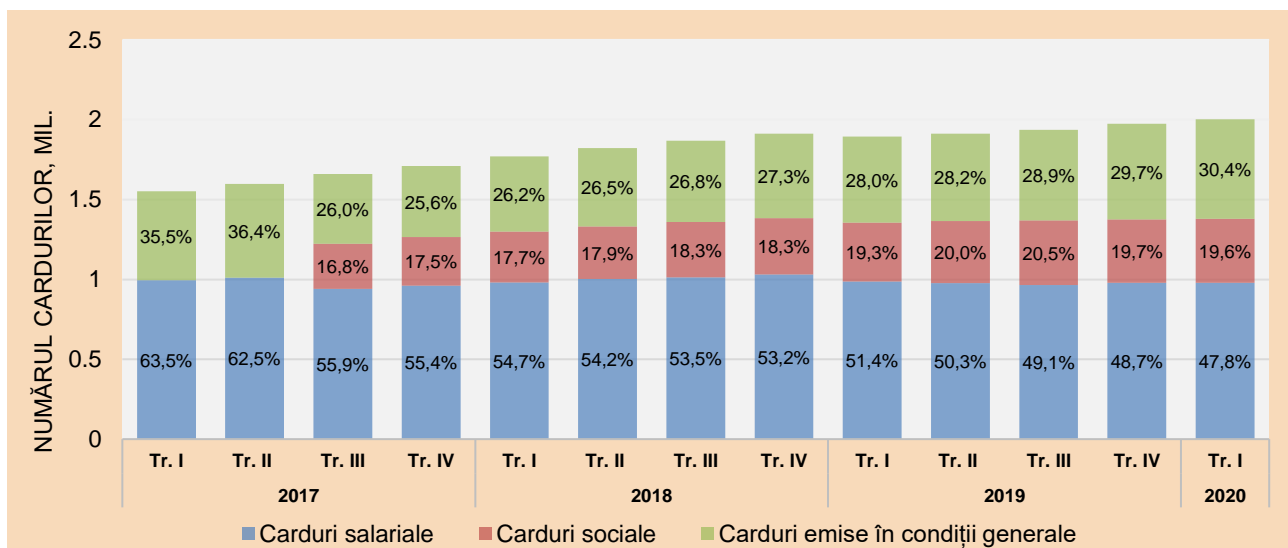
Ponderea cardurilor active a rămas constantă pe parcursul ultimelor trimestre. Cardurile sociale sunt categoria cu cea mai înaltă rată a cardurilor active (74,4 la sută). 57,1 la sută din numărul operațiunile efectuate cu cardurile sociale sunt operațiuni de plată fără numerar, însă valoric retragerile de numerar reprezintă 81,7 la sută din totalul operațiunilor efectuate.

Diagrama 8. Numărul cardurilor de plată aflate în circulație, 2017-2020

Sursa: PSP raportori

Diagrama 9. Evoluția numărului cardurilor de plată, în funcție de condițiile emiterii, 2017-2020²

Notă: Până în trimestrul II 2017, băncile raportau cardurile personalizate, emise în baza proiectelor sociale sub același cod ca și cele emise în baza proiectelor salariale.

² Diagrama nu conține informația cu privire la cardurile personalizate, care constituie 2,2 la sută din numărul total de carduri aflate în circulație în trim.I 2020

Operațiuni efectuate cu cardurile emise de prestatorii de servicii de plată din Republica Moldova

Tabelul 6. Numărul operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată emise de PSP din RM

	Denumire articol	trimestrul I 2020		trimestrul I 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		număr	%	număr	%	%		
Carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	15 259 099	70,5%	11 035 047	62,0%	▲	38,3%
		card de debit	14 653 739	96,0%	10 592 669	96,0%	▲	38,3%
		card de credit	605 360	4,0%	442 378	4,0%	▲	36,8%
		Visa	8 230 199	53,9%	5 645 185	51,2%	▲	45,8%
		MasterCard	7 018 946	46,0%	5 377 291	48,7%	▲	30,5%
		American Express	9 954	0,1%	12 571	0,1%	▼	-20,8%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	5 467 006	35,8%	3 681 291	33,4%	▲	48,5%
		în rețeaua altor bănci din RM	6 337 833	41,5%	4 193 603	38,0%	▲	51,1%
		în străinătate	3 454 260	22,6%	3 160 153	28,6%	▲	9,3%
		cu prezența fizică a cardului	9 779 774	64,1%	6 506 217	59,0%	▲	50,3%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	2 883 316	18,9%	2 663 967	24,1%	▲	8,2%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	2 274 213	14,9%	1 722 389	15,6%	▲	32,0%
		alte*	321 796	2,1%	142 474	1,3%	▲	125,9%
		retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	6 398 692	29,5%	6 777 575	38,0%	▼
	card de debit		6 241 882	97,5%	6 604 021	37,1%	▼	-5,5%
	card de credit		156 810	2,5%	173 554	1,0%	▼	-9,6%
	Visa		3 408 773	53,3%	3 360 914	18,9%	▲	1,4%
	MasterCard		2 989 560	46,7%	3 416 131	19,2%	▼	-12,5%
	American Express		359	0,0%	530	0,0%	▼	-32,3%
	în rețeaua proprie a băncilor (on-us)		5 958 863	93,1%	6 356 727	35,7%	▼	-6,3%
în rețeaua altor bănci din RM	384 226		6,0%	358 943	2,0%	▲	7,0%	
în străinătate	55 603	0,9%	61 905	0,3%	▼	-10,2%		
Total număr de operațiuni		21 657 791	100%	17 812 622	100%	▲	21,6%	
Carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	1 666 481	80,3%	1 204 552	76,3%	▲	38,3%
		Visa	710 927	42,7%	516 387	42,9%	▲	37,7%
		MasterCard	953 665	57,2%	686 078	57,0%	▲	39,0%
		American Express	1 889	0,1%	2 087	0,2%	▼	-9,5%
		cu prezența fizică a cardului	1 470 379	88,2%	1 025 372	85,1%	▲	43,4%
		fără prezența fizică a cardului	196 102	11,8%	179 180	14,9%	▲	9,4%
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	408 502	19,7%	373 376	23,7%	▲	9,4%
		Visa	204 284	50,0%	182 394	48,8%	▲	12,0%
		MasterCard	204 100	50,0%	190 806	51,1%	▲	7,0%
		American Express	118	0,0%	176	0,0%	▼	-33,0%
	Total număr de operațiuni		2 074 983	100%	1 577 928	100%	▲	31,5%

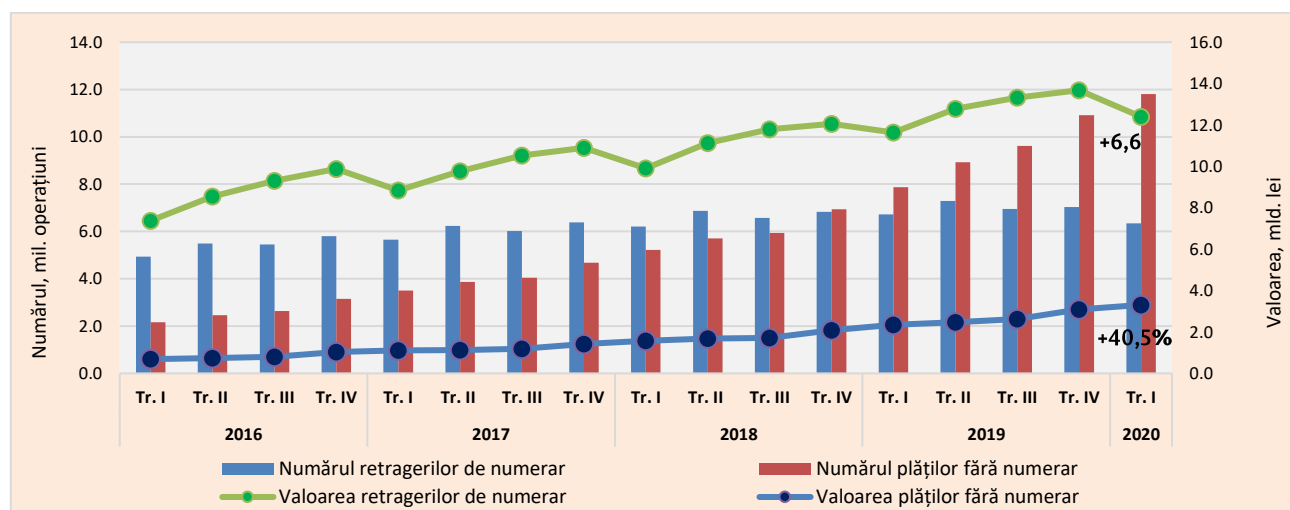
*Poștă/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu la băncii

Tabelul 7. Valoarea operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată emise de PSP din RM

	Denumire articol	trimestrul I 2020		trimestrul I 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		lei	%	lei	%	%		
Carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	4 870 545 152	27,9%	3 792 793 748	24,3%	▲	28,4%
		card de debit	4 628 817 848	95,0%	3 598 676 807	94,9%	▲	28,6%
		card de credit	241 727 304	5,0%	194 116 941	5,1%	▲	24,5%
		Visa	2 649 900 679	54,4%	2 014 299 245	53,1%	▲	31,6%
		MasterCard	2 215 398 218	45,5%	1 770 767 351	46,7%	▲	25,1%
		American Express	5 246 255	0,1%	7 727 152	0,2%	▼	-32,1%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	1 621 514 795	33,3%	1 123 332 012	29,6%	▲	44,3%
		în rețeaua altor bănci din RM	1 685 573 532	34,6%	1 231 053 961	32,5%	▲	36,9%
		în străinătate	1 563 456 825	32,1%	1 438 407 775	37,9%	▲	8,7%
	retrageri de numerar	cu prezența fizică a cardului	2 694 969 532	55,3%	2 041 276 995	53,8%	▲	32,0%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	1 164 066 538	23,9%	1 029 271 648	27,1%	▲	13,1%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	830 525 488	17,1%	607 467 166	16,0%	▲	36,7%
		Alte*	180 983 594	3,7%	114 777 939	3,0%	▲	57,7%
		Total retrageri de numerar	12 580 537 460	72,1%	11 804 323 100	75,7%	▲	6,6%
	retrageri de numerar	card de debit	12 297 748 414	97,8%	11 496 568 262	97,4%	▲	7,0%
		card de credit	282 789 046	2,2%	307 754 838	2,6%	▼	-8,1%
		Visa	6 986 506 627	55,5%	6 070 707 142	51,4%	▲	15,1%
		MasterCard	5 592 540 091	44,5%	5 732 475 777	48,6%	▼	-2,4%
American Express		1 490 742	0,01%	1 140 181	0,01%	▲	30,7%	
în rețeaua proprie a băncilor (on-us)		11 998 060 129	95,4%	11 316 281 813	95,9%	▲	6,0%	
în rețeaua altor bănci din RM		397 026 236	3,2%	314 919 286	2,7%	▲	26,1%	
în străinătate		185 451 095	1,5%	173 122 001	1,5%	▲	7,1%	
Total valoarea operațiunilor		17 451 082 612	100%	15 597 116 848	100%	▲	11,9%	
Carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	879 108 277	45,9%	817 407 436	47,8%	▲	7,5%
		Visa	475 192 694	54,1%	448 887 954	54,9%	▲	5,9%
		MasterCard	399 382 177	45,4%	362 698 211	44,4%	▲	10,1%
		American Express	4 533 406	0,5%	5 821 271	0,7%	▼	-22,1%
		cu prezența fizică a cardului	614 481 498	69,9%	498 985 116	61,0%	▲	23,1%
	fără prezența fizică a cardului	264 626 779	30,1%	318 422 320	39,0%	▼	-16,9%	
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	1 037 833 722	54,1%	893 219 685	52,2%	▲	16,2%
		Visa	514 996 903	49,6%	424 150 719	47,5%	▲	21,4%
		MasterCard	522 271 121	50,3%	468 229 277	52,4%	▲	11,5%
		American Express	565 698	0,1%	839 689	0,1%	▼	-32,6%
Total valoarea operațiunilor		1 916 941 999	100%	1 710 627 121	100%	▲	12,1%	

*Poștă/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu la bancă

Diagrama 10. Numărul și valoarea operațiunilor domestice efectuate cu cardurile de plată, 2016-2020

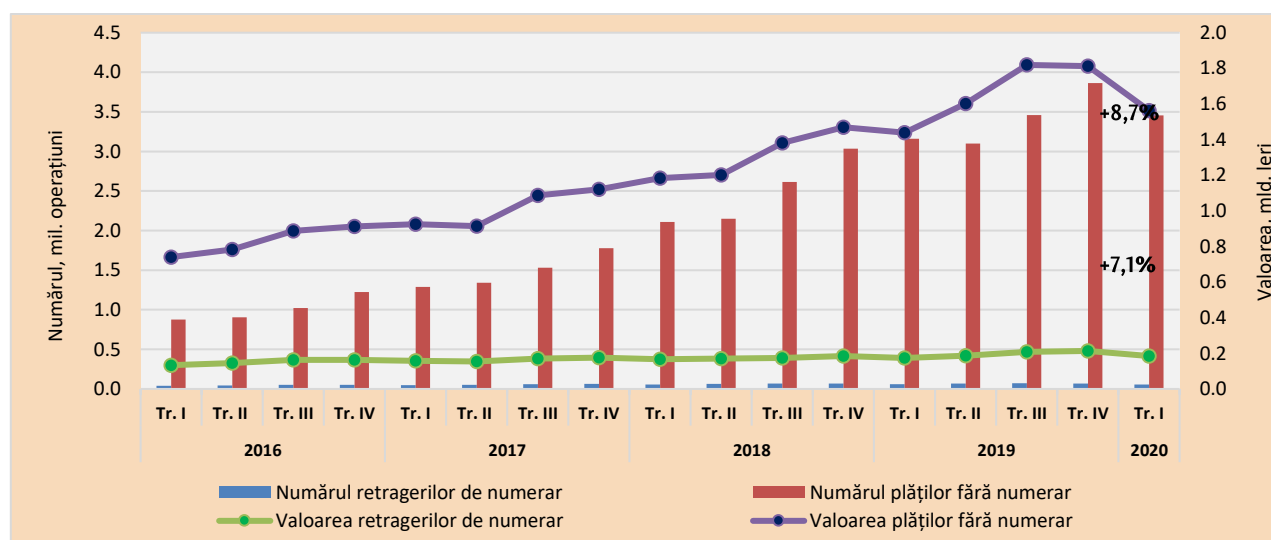
Sursa: PSP raportori

Creșterea valorii retragerilor de numerar este în corelație cu creșterea numerarului în circulație, iar fluctuația acestuia se pliază pe caracterul sezonier al activităților economice. Numărul și valoarea plăților fără numerar mențin un trend de creștere constant pe tot parcursul perioadei analizate.

Valoarea medie a unei operațiuni domestice (MDL)

Anul	trim I. 2019	trim I. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	299	280	▼ -6,3%
Retragere	1732	1954	▲ 12,8%

Diagrama 11. Numărul și valoarea operațiunilor efectuate peste hotare cu cardurile de plată emise în RM, 2016-2020

Sursa: PSP raportori

Valoarea medie a unei operațiuni efectuate peste hotare cu cardul emis în RM (MDL)

Anul	trim I. 2019	trim I. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	455	453	▼ -0,6%
Retragere	2 797	3 335	▲ 19,3%

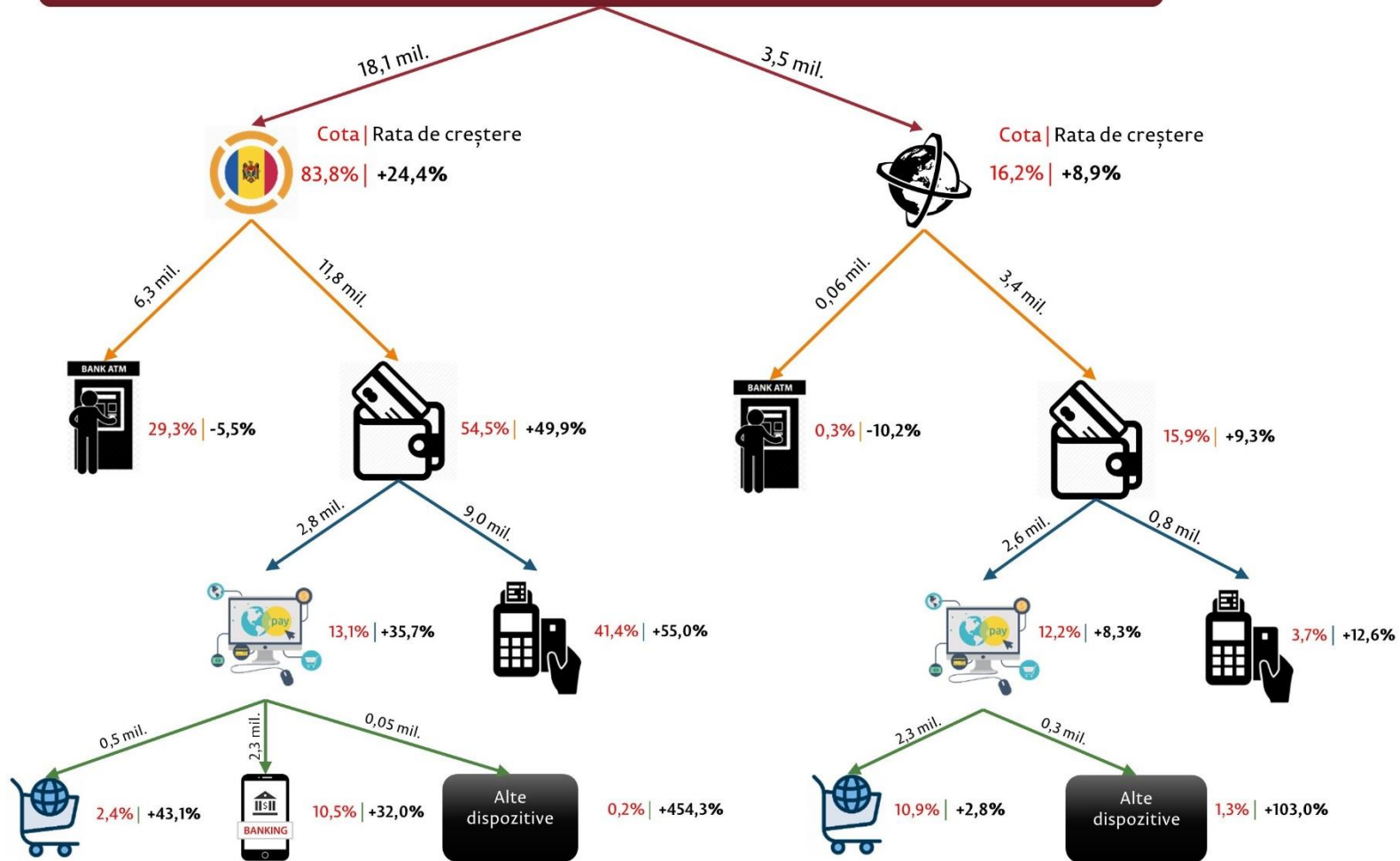
Circa **90 la sută** din piața cardurilor de plată din Republica Moldova este constituită din ponderea cumulativă a patru bănci licențiate.

Tabelul 8. Clasamentul băncilor după cota cardurilor deținute, numărul și valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova și rețeaua de acceptare în trim. I 2020

Denumire bancă	Ponderea în nr. total carduri deținute	Ponderea în nr. total operațiuni	Dintre care PFN (pondere în nr. operațiuni ale băncii)	Ponderea în valoare totală operațiuni	Ponderea în rețeaua comercială de acceptare prin POS
BC „Moldindconbank” S.A.	36,8%	35,5%	71,2%	32,1%	25,4%
BC „Moldova – Agroindbank” S.A.	28,5%	27,3%	69,6%	29,3%	34,5%
BC „Victoriabank” S.A.	17,3%	21,8%	74,2%	20,0%	29,2%
Mobiasbancă-OTP Group S.A.	7,3%	7,3%	63,0%	7,5%	0,0%
„Banca de Finanțe și Comerț” S.A.	3,9%	2,9%	69,4%	3,3%	4,6%
BC „Eximbank” S.A.	2,8%	2,3%	66,8%	2,8%	6,2%
BC „Energbank” S.A.	1,9%	0,9%	42,9%	1,3%	0,0%
Banca Comercială Română Chișinău S.A.	0,6%	1,0%	73,2%	1,2%	0,0%
BC „EuroCreditBank” S.A.	0,4%	0,3%	76,6%	0,4%	0,2%
BC „ProCreditBank” S.A.	0,3%	0,4%	66,5%	1,8%	0,0%
BC „Comerțbank” S.A.	0,3%	0,4%	76,6%	0,4%	0,0%
Total	100%	100%	70,5%	100%	100%

Sursa: PSP raportori

Trimestrul I 2020 | Numărul operațiunilor efectuate cu cardurile emise în RM – 21,6 mil. operațiuni

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

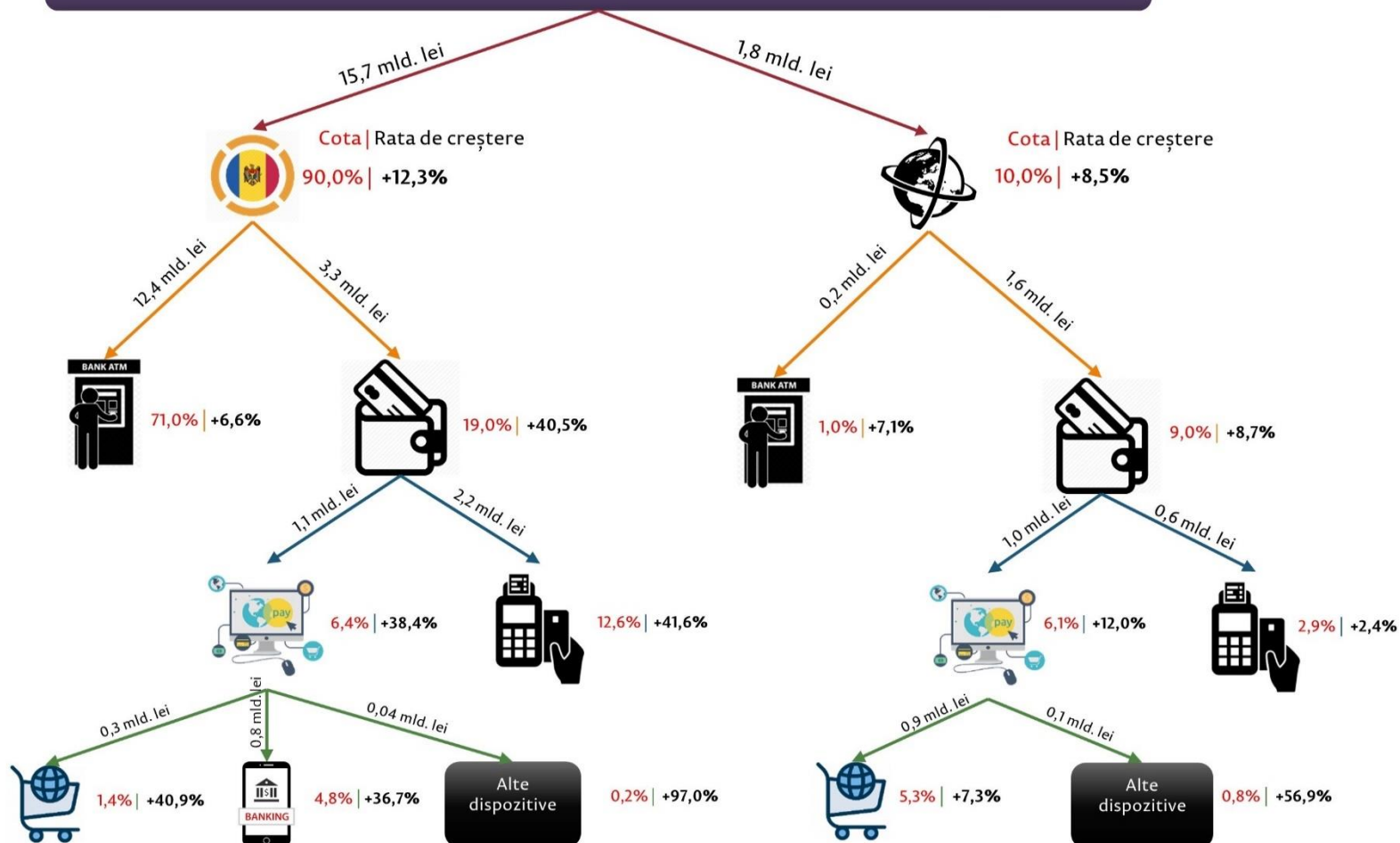
- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeul băncii

Trimestrul I 2020 | Valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile emise în RM – 17,5 mld. lei

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu băncii

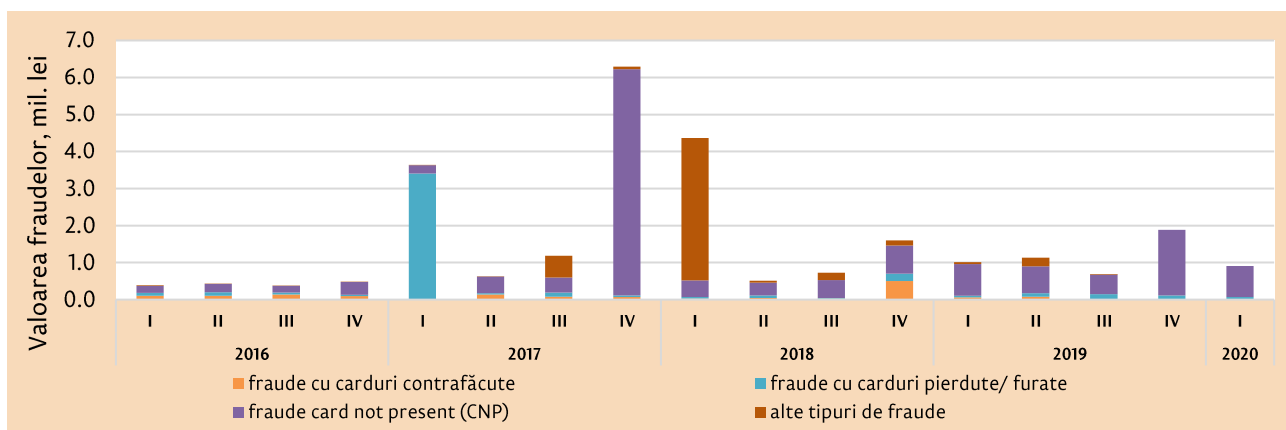
Tabelul 9. Rețeaua de acceptare din Republica Moldova, trimestrul I 2020

Indicatori		trim. I 2020	trim. I 2019	Evoluție, %	Nr. per 1000 locuitori		
					RM	Media UE	
Dispozitive speciale	Terminale de autodeservire	ATM	1 121	1 149	▼ -2,4%	0,4	0,8
	terminale POS	amplasate la comercianți	18 598	15 974	▲ 16,4%	7,9	29,6
		<i>inclusiv contactless</i>	13 973	9 820	▲ 42,3%		
		amplasate la bănci	2 458	2 445	▲ 0,5%		
		<i>inclusiv contactless</i>	422	372	▲ 13,4%		
platforme de comerț electronic*	412	379	▲ 8,7%	n/a	n/a		
Total:		22 589	19 947	▲ 13,2%			

* soluție software ce permite acceptarea cardurilor de plată în mediul online

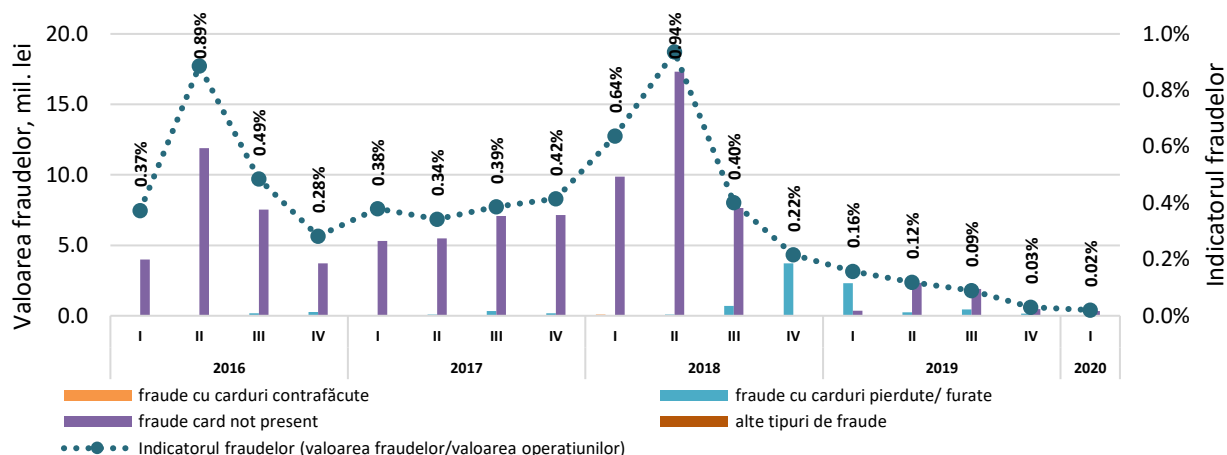
Cel mai important ritm de creștere față de perioada similară a anului trecut au înregistrat terminalele POS *contactless* ca răspuns la intenția punctelor comerciale de a spori confortul și eficiența la achitare atât pentru clienți, cât și pentru angajați.

Diagrama 12. Evoluția fraudelor efectuate cu cardurile de plată emise în RM, 2016-2020

Valoarea totală a fraudelor efectuate cu utilizarea cardurilor de plată emise în Republica Moldova a constituit în trimestrul de referință 907,7 mii lei (75,5 la sută reprezintă fraude efectuate fără prezența fizică a cardului, cu utilizarea numărului de card). Din valoarea totală a acestora, 73,0 la sută s-au produs în rețeaua de acceptare a unui prestator din străinătate.

Diagrama 13. Evoluția fraudelor efectuate în RM cu cardurile emise în străinătate, 2016 -2020

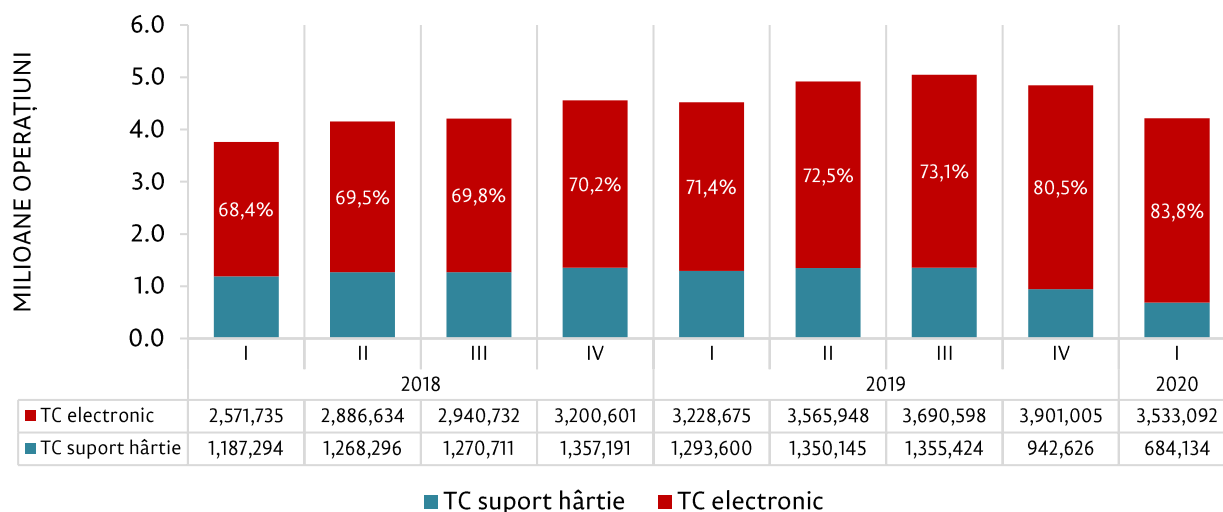
În ceea ce privește valoarea fraudelor efectuate în țară cu cardurile de plată emise în străinătate, valoarea acestora a reprezentat în trimestrul curent 389,6 mii lei, valoare care s-a diminuat considerabil pe parcursul ultimelor trimestre ca urmare a consolidării măsurilor de securitate aplicate pe partea de acceptare de către PSP rezidenți (ex. cerințe sporite de securitate pentru comercianții ce dețin platforme e-commerce, implementarea 3D Secure etc.).

Un indicator relevant care reflectă mărimea fraudelor și care este utilizat în practica internațională este raportul dintre valoarea fraudelor și valoarea operațiunilor cu carduri de plată. În acest sens, indicatorul respectiv pentru trimestrul I 2020 constituie 0,0052 la sută din valoarea totală a tranzacțiilor efectuate cu cardurile emise în RM, fiind în continuare la un nivel mai mic comparativ cu nivelul european de 0,041 la sută.

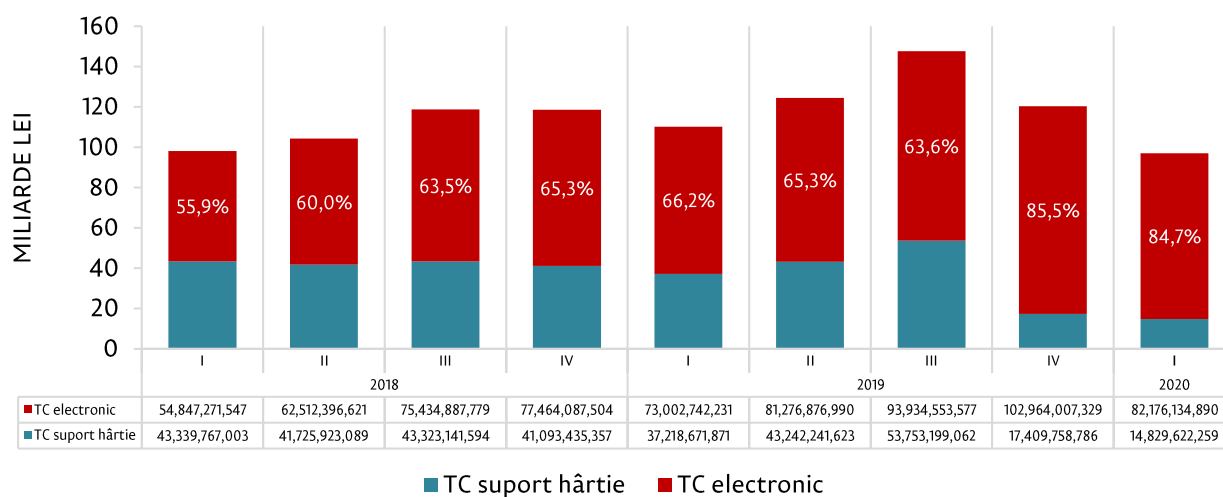
3.2. Transferul de credit

Diagrama 14. Evoluția digitalizării transferului de credit (TC)

ÎN FUNCȚIE DE NUMĂRUL OPERAȚIUNILOR

ÎN FUNCȚIE DE VALOAREA OPERAȚIUNILOR

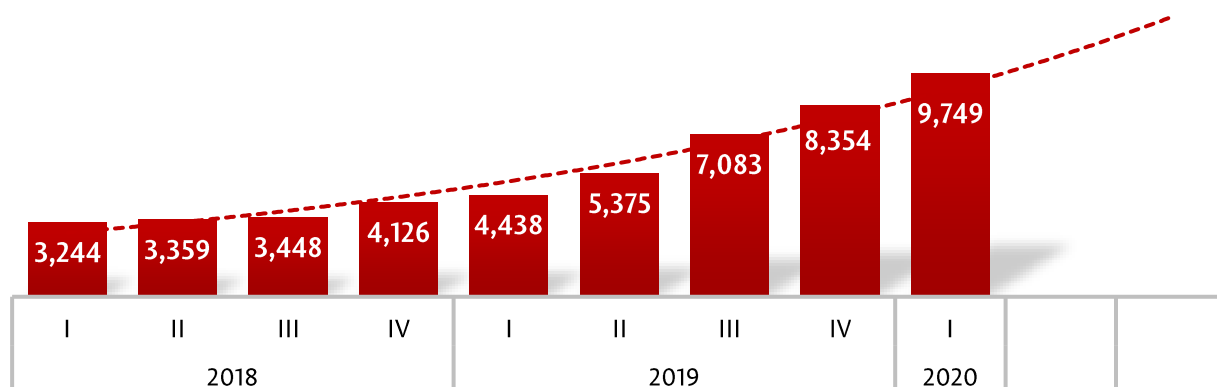
Sursa: PSP raportori

În trimestrul I 2020 au fost efectuate **4,2 mil. operațiuni de transfer de credit în valoare totală de 97,0 mld. lei**, înregistrând o dinamică negativă față de trimestrul I 2019 de 6,7 la sută și respectiv, 12,0 la sută. Totodată, **83,8 la sută** din număr și **84,7 la sută** din valoarea operațiunilor de TC au fost inițiate în format electronic prin intermediul SADD, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Totodată, **54,2 la sută** din operațiunile de transfer de credit sunt **interbancare**, fiind executate prin intermediul SAPI, iar 45,8 la sută din operațiuni rămân a fi efectuate la nivel intrabancar.

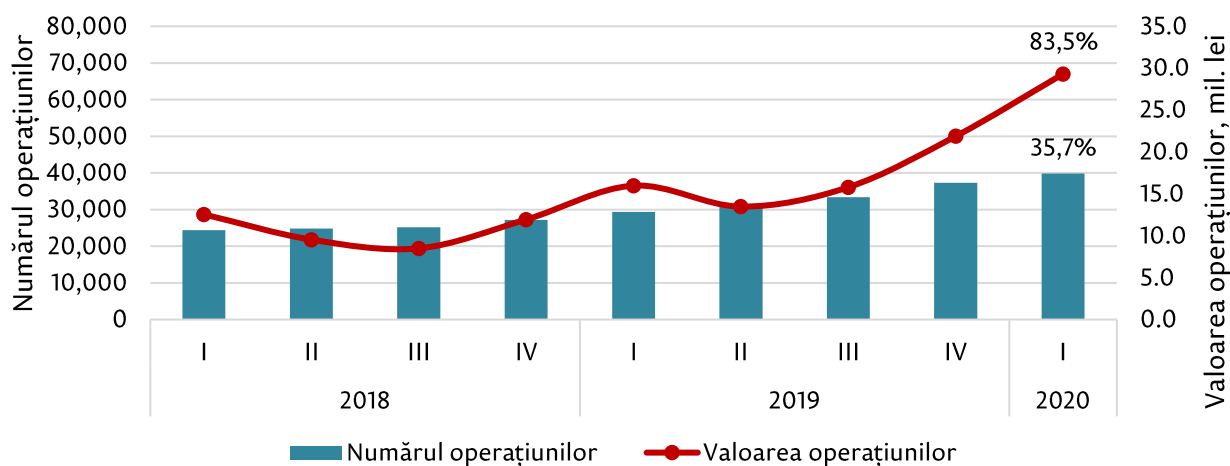
3.3. Debitarea directă

Diagrama 15. Evoluția numărului plătitorilor prin intermediul debitării directe

În trimestrul I 2020, debitarea directă a fost utilizată de către **9,7 mii plătitori**, dublu comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, iar în majoritatea cazurilor este vorba de plata serviciilor comunale.

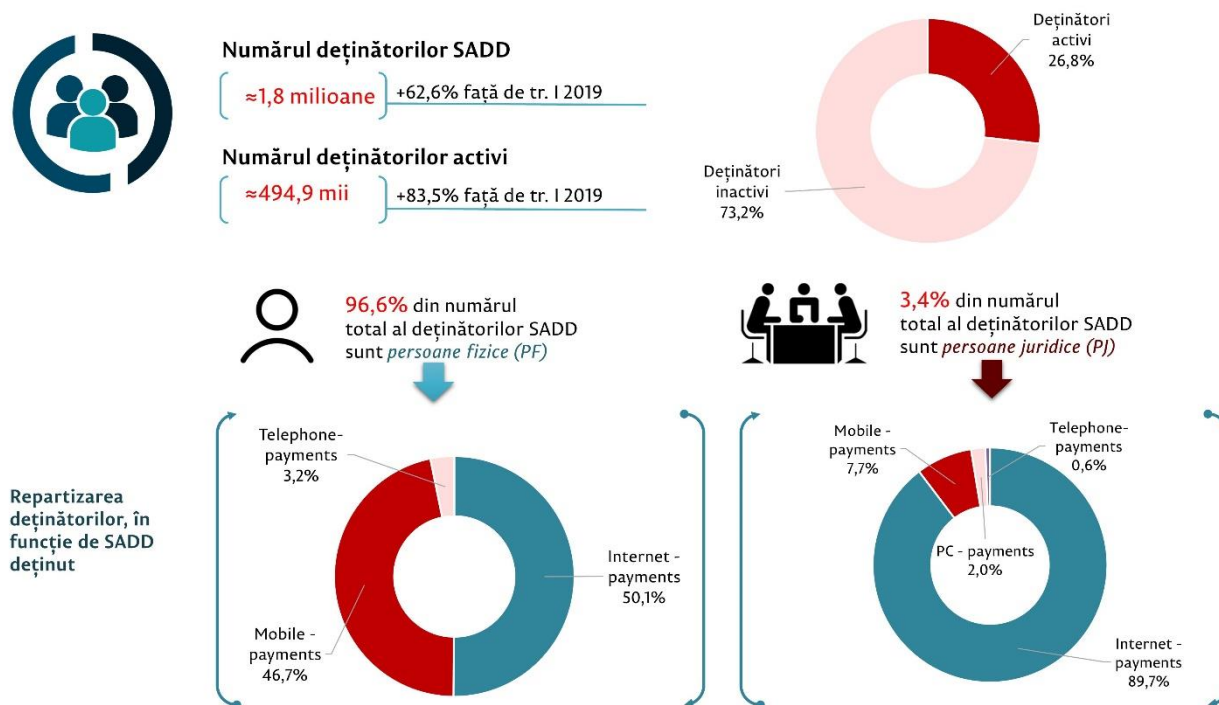
Diagrama 16. Evoluția tranzacțiilor efectuate prin intermediul debitării directe, în perioada 2018-2020

Pe parcursul trimestrului I 2020, prin intermediul debitării directe, au fost efectuate **34,9 mii tranzacții** în sumă totală de **29,3 mil. lei**, în creștere ca număr cu 35,7 la sută și ca valoare cu 83,5 la sută.

Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță

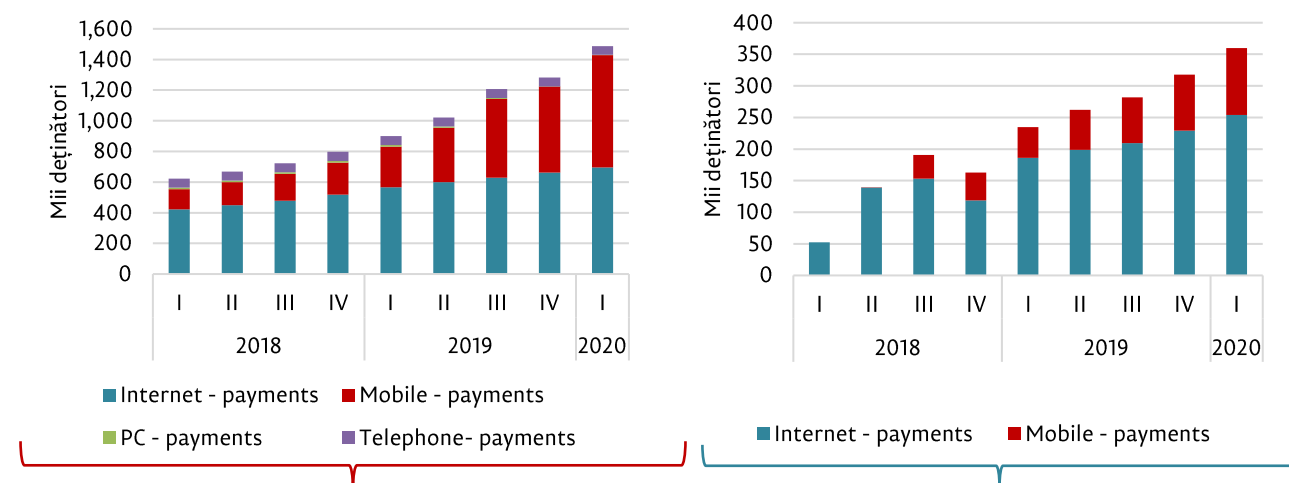
Numărul total al deținătorilor SADD a constituit **1,8 mil. deținători** la finele trimestrului I 2020, majorându-se cu 62,6 la sută față de trimestrul I 2019.

Din numărul total de deținători SADD:

- **79,3 la sută** sunt înregistrați în cadrul sistemelor automatizate ale băncilor licențiate;
- **20,7 la sută** sunt înregistrați în soluțiile oferite de prestatorii de servicii de plată nebankari.

Diagrama 17. Evoluția numărului deținătorilor SADD

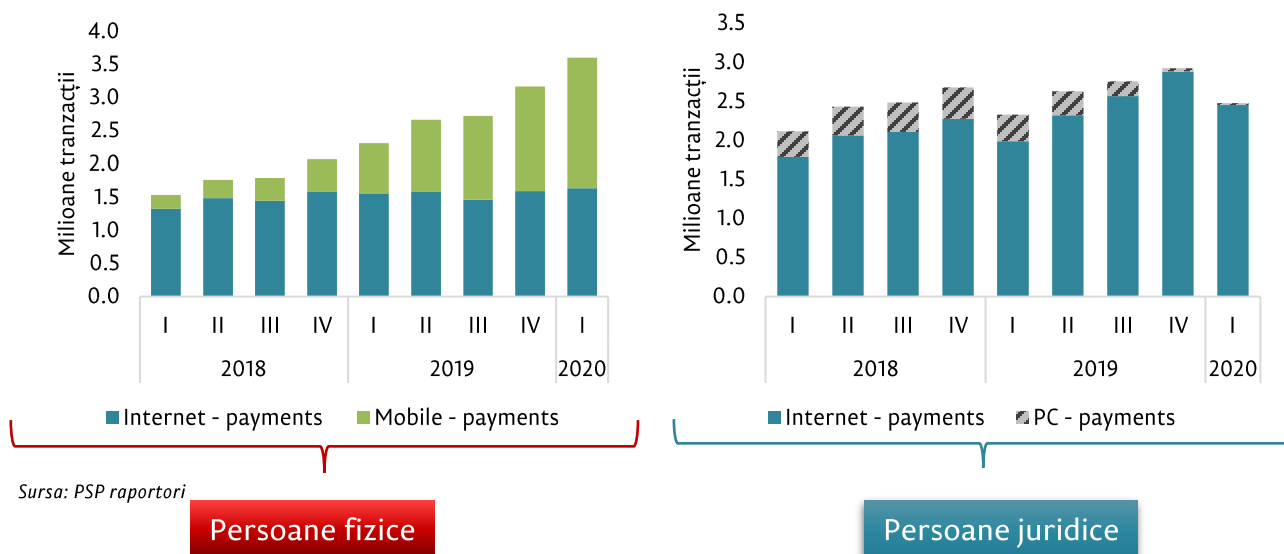
Sursa: PSP raportori

Bănci licențiate

PSP nebankari

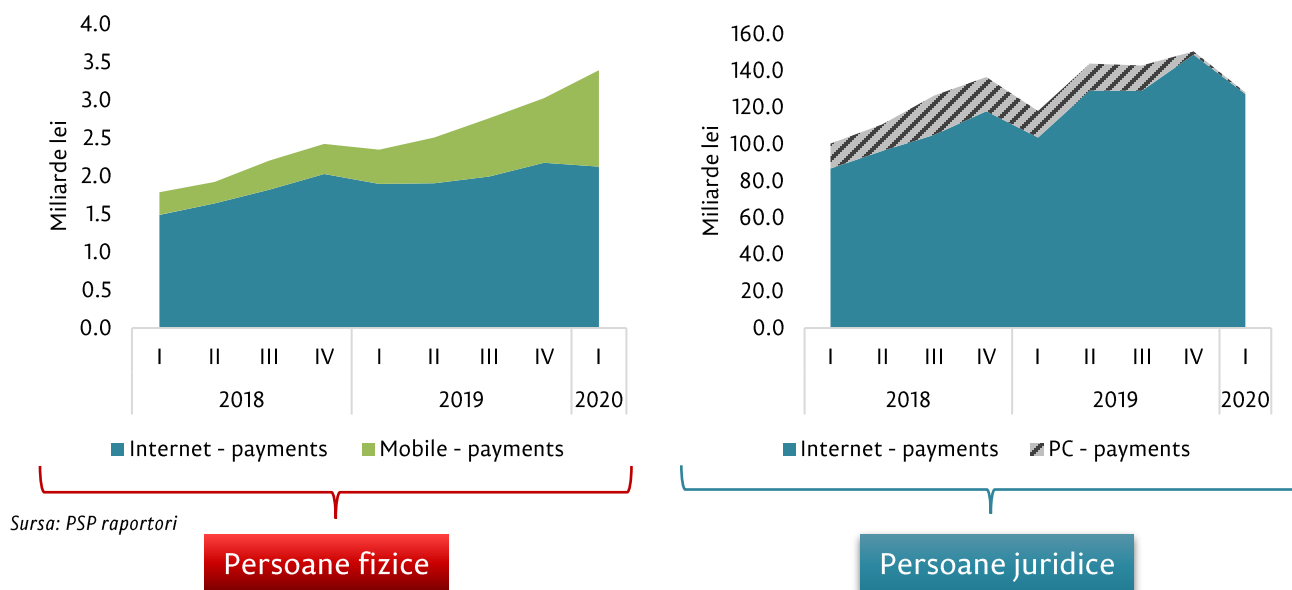
În trimestrul I 2020, prin intermediul SADD, au fost efectuate **6,1 milioane tranzacții**, cu 31,6 la sută mai multe față de trimestrul I 2020. Dintre care **59 la sută** au fost efectuate de către **persoanele fizice**, iar **41 la sută** de către **persoanele juridice**.

Diagrama 18. Evoluția numărului operațiunilor efectuate prin SADD

Valoarea tuturor tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD de către persoanele fizice și juridice a însumat **132,7 miliarde lei** pe parcursul trimestrului I 2020, fiind în creștere cu 10,3 la sută față de trimestrul I 2020. **96,6 la sută** din valoarea tranzacțiilor le-au revenit **persoanelor juridice**.

Diagrama 19. Evoluția valorică a tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD

Majorarea numărului deținătorilor SADD în trimestrul I 2020, comparativ cu perioada similară a anului trecut, se datorează, în special, creșterii considerabile a numărului utilizatorilor sistemelor de tip *mobile-payments*, în contextul lansării și promovării de către PSP a mai multor aplicații mobile, precum și a creșterii constante a numărului utilizatorilor înregistrați în cadrul sistemelor de tip *internet-payments*.

Numărul deținătorilor activi³ a consemnat o tendință de creștere de 83,5 la sută, ca urmare a creșterii necesității de a utiliza sistemele automatizate pentru efectuarea plăților de la distanță, în special, în contextul situației epidemiologice din țară, cauzată de pandemia COVID-19.

Pe parcursul trimestrului I 2020 se evidențiază tendința de creștere a numărului (de 2,6 ori) și valorii (de 2,8 ori) tranzacțiilor prin aplicațiile *mobile-payments* efectuate de către persoanele fizice. Persoanele juridice au utilizat preponderent soluțiile *internet-payments* pentru efectuarea tranzacțiilor, înregistrând o creștere de 24,8 la sută a numărului și 23,8 la sută a valorii tranzacțiilor comparativ cu trimestrul I 2019.

---

³ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

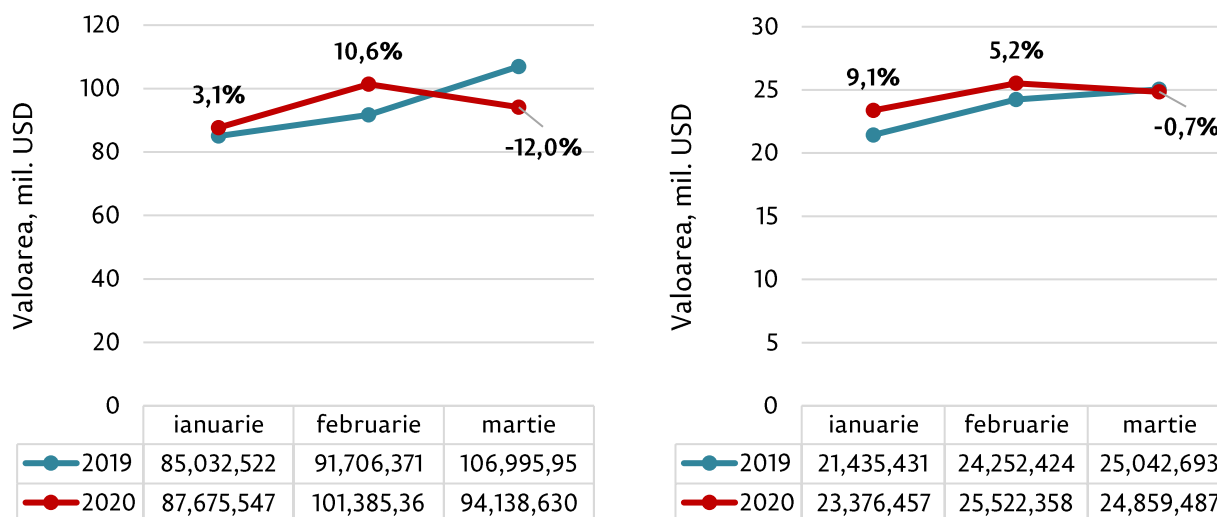
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice

Remiterile de bani reprezintă servicii de plată în cadrul cărora se primesc fonduri de la plătitor fără crearea unui cont de plăți pe numele plătitorului sau al beneficiarului plății, cu scopul unic de a transfera o sumă corespunzătoare beneficiarului plății sau unui alt prestator de servicii de plată care acționează în numele beneficiarului plății, și/sau în cadrul cărora fondurile sunt primite în numele beneficiarului plății și sunt puse la dispoziția acestuia.

În scopul realizării *supravegherii pieței serviciilor de remitere de bani*, Banca Națională a Moldovei supraveghează, inclusiv modul de gestionare a riscurilor financiare și operaționale de către prestatorii de servicii de plată, indiferent de aranjamentele (bilaterale sau multilaterale) dintre prestatori. Drept standarde internaționale aplicabile la evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani servesc *Principiile generale pentru serviciile de remiteri internaționale* (emise de Banca Reglementelor Internaționale și Banca Mondială).

Pe parcursul trimestrului I 2020, valoarea remiterilor recepționate⁴ a însumat 283,2 mil. USD, în diminuare cu 0,2 la sută comparativ cu trimestrul I 2019. Totodată, valoarea remiterilor efectuate a constituit 73,8 mil. USD, în creștere cu 4,3 la sută față de perioada similară a anului precedent. În luna martie 2020, valoarea remiterilor de bani recepționate a scăzut cu 12,0 la sută față de luna martie 2019, din cauza situației epidemiologice la nivel global.

Diagrama 20. Evoluția remiterilor de bani (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

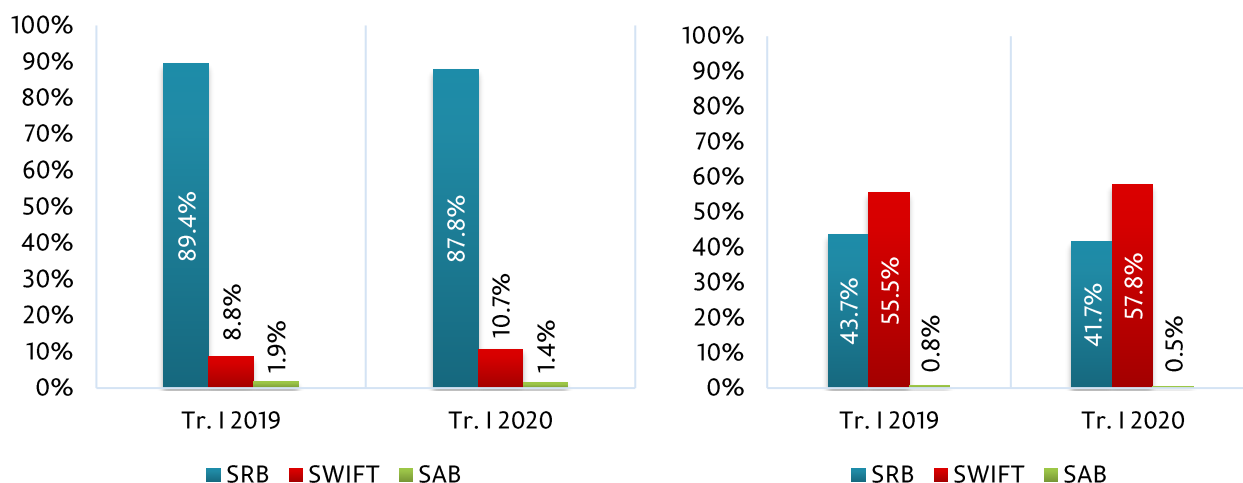
Efectuate din Republica Moldova

⁴ Valoarea remiterilor de bani recepționate diferă de cea publicată în raportul BNM „Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice”, fiind aplicată o altă metodologie de calcul și prelucrare a datelor raportate (cum ar fi o altă modalitate de convertire a valutei originale a remiterilor de bani la valuta de referință USD etc.).

În medie, valoarea unei remiteri recepționate în RM constituie 402 USD, iar cea a unei remiteri expediate – 976 USD.

Diagrama 21. Cota de piață a SRB, SWIFT și SAB (pentru persoane fizice)

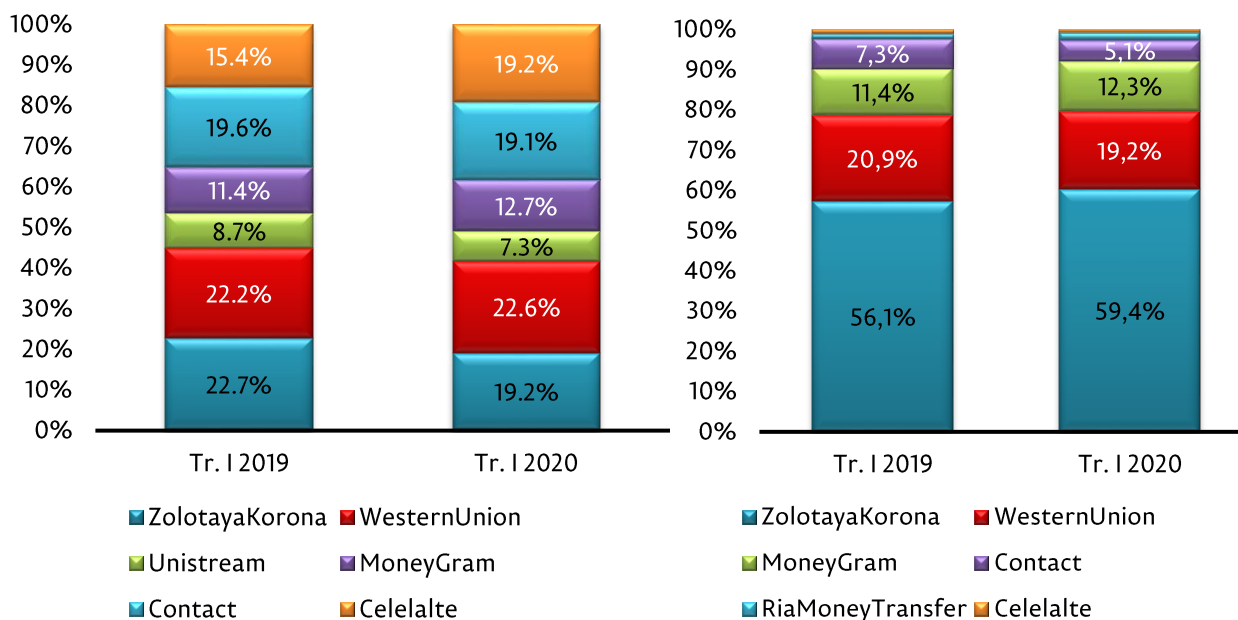
Recepționate în Republica Moldova

Efectuate din Republica Moldova

Cel mai mare flux de bani a fost recepționat în RM prin intermediul **sistemelor de remitere de bani (SRB)** – o pondere de **87,8 la sută**, prin rețeaua **SWIFT** - în proporție de **10,7 la sută** de către persoanele fizice, iar **serviciile prestate în baza acordurilor bilaterale (SAB)** au deținut o pondere de doar **1,4 la sută**.

La expedierea mijloacelor bănești din RM, **rețeaua SWIFT** a fost utilizată în proporție de **57,8 la sută** din valoarea totală, fiind succedată de **sistemele de remitere de bani** cu **41,7 la sută**, iar **serviciile acordate în baza acordurilor bilaterale** au deținut o pondere modestă de **0,5 la sută**.

Diagrama 22. SRB - distribuția valorică a sistemelor de remitere de bani (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

Efectuate din Republica Moldova

La recepționarea remiterilor de bani, cele mai populare **SRB** sunt: Western Union, Zolotaya Korona, Contact, MoneyGram. La expediere, pozițiile de top sunt deținute de Zolotaya Korona, Western Union, MoneyGram (*detalii* a se vedea în diagrama de mai sus).

Totodată, cele mai utilizate **SAB**-uri la recepționarea remiterilor de bani sunt: Strada Italia, Get Money to family și mandatele poștale internaționale ale Poștei Moldovei (MPOST). La expediere, cele mai populare rămân a fi canalele precum: Propay și MPOST.

Tabelul 10. Numărul și valoarea remiterilor de bani recepționate în RM, top 10 țări

Remiteri recepționate, top 10 țări	Tr. I 2019		Tr. I 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr. I 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Federația Rusă	245 540	65 818 416	193 163	50 085 354	259	▼ -23,9%
Italia	113 547	38 426 116	109 782	39 103 520	356	▲ 1,8%
Israel	91 041	64 864 412	84 210	62 944 749	747	▼ -3,0%
Germania	49 343	21 374 182	58 703	26 015 577	443	▲ 21,7%
Marea Britanie	55 928	17 572 088	58 275	18 302 401	314	▲ 4,2%
Franța	32 998	13 045 923	43 428	18 170 523	418	▲ 39,3%
USA	26 925	15 194 881	25 375	14 513 002	572	▼ -4,5%
Spania	12 735	4 557 657	12 523	4 540 556	363	▼ -0,4%
România	9 514	3 353 274	11 537	5 016 285	435	▲ 49,6%
Turcia	9 665	2 825 101	9 087	4 791 122	527	▲ 69,6%

Tabelul 11. Numărul și valoarea remiterilor de bani expediate din RM, top 10 țări

Top 10 țări, la expediere din RM	Tr. I 2019		Tr. I 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr. I 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Federația Rusă	36 700	19 101 511	36 489	19 927 675	546	▲ 4,3%
Italia	3 684	12 104 289	3 578	11 540 960	3 226	▼ -4,7%
România	4 738	4 441 876	4 502	7 549 970	1 677	▲ 70,0%
Ucraina	12 888	4 009 877	11 423	3 547 050	311	▼ -11,5%
Marea Britanie	1 486	2 693 948	1 405	3 377 829	2 404	▲ 25,4%
Germania	4 112	3 660 626	1 999	3 263 658	1 633	▼ -10,8%
USA	1 255	4 322 172	1 007	3 075 714	3 054	▼ -28,8%
Franța	1 085	2 886 048	1 244	2 793 678	2 246	▼ -3,2%
Spania	794	2 252 145	812	1 943 998	2 394	▼ -13,7%
Turcia	2 367	1 519 114	2 389	1 826 858	765	▲ 20,3%